

**Projekt założeń
projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim
oraz niektórych innych ustaw**

I. Cel projektowanej ustawy

Celem projektowanej regulacji będzie aktualizacja obowiązujących przepisów o Narodowym Banku Polskim oraz dodanie nowych regulacji zwiększających przejrzystość funkcjonowania NBP, a także dostosowujących działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na rynku finansowym. Proponuje się, aby projekt ustawy regulował m.in. kwestie dotyczące uczestnictwa NBP w organizacjach międzynarodowych, aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej oraz Zarządu NBP, kadencyjności członków RPP oraz sporządzania sprawozdania finansowego NBP. Zakłada się także uregulowanie problemu rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, ponieważ nie zostały one dotychczas przekazane innym bankom pomimo kilkukrotnych prób rozwiązania tej kwestii.

II. Zakres przewidywanej regulacji

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *Narodowym Banku Polskim* (Dz. U. z 2013 r. poz. 908), dalej: „ustawa o NBP”, była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o *zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz o zmianie innych ustaw* (Dz. U. Nr 228, poz. 2260), a kilkunastoletni okres obowiązywania przedmiotowej ustawy oraz bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują na potrzebę dokonania zmian oraz włączenia do ustawy nowych regulacji.

Projektowana ustawa będzie oddziaływała bezpośrednio na działalność Narodowego Banku Polskiego – proponowane przepisy będą przede wszystkim wpływać na członków Zarządu NBP, członków Rady Polityki Pieniężnej oraz pracowników NBP.

Zakłada się, że projektowana ustawa dokona także zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 675) oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.¹⁾), dostosowując te regulacje do proponowanych zmian w zakresie działalności NBP i jego organów.

III. Zasadnicze kwestie wymagające uregulowania

1. Uczestnictwo NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, współpraca z tymi instytucjami oraz związane z tym wydatki banku centralnego

Proponuje się stworzenie rozwiązań umożliwiających reprezentowanie przez NBP interesów Rzeczypospolitej Polskiej w podmiotach międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa (jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym), ale także w formie współpracy. Współpraca taka, podobnie jak członkostwo, wiązać się będzie z ponoszeniem związanych

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391, z 2012 r. poz. 836 i 1385 oraz z 2013 r. poz. 433.

z tym kosztów, które powinien pokrywać NBP ze środków własnych. O podjęciu określonej współpracy lub o członkostwie decydować będzie każdorazowo Zarząd NBP.

Obowiązujący obecnie art. 5 ust. 1a ustawy o NBP stanowi, że NBP zobowiązany jest do pokrywania wydatków związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, która weszła w życie 1 stycznia 2004 r. Celem tej regulacji było stworzenie podstawy prawnej dla pokrywania przez NBP wpłat udziałów członkowskich. W latach 1986–1998 NBP dokonywał takich wpłat na podstawie porozumień z Ministrem Finansów. W praktyce pojawiły się jednak wątpliwości co do zakresu stosowania tego przepisu. Nie budzi wątpliwości, że przepis ten obejmuje wydatki związane z opłaceniem udziałów, pojawiały się natomiast wątpliwości, czy obejmuje również inne wydatki, związane z projektami finansowymi skierowanymi przez MFW do jego członków. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie przepisu, który pozwoli wyeliminować wątpliwości interpretacyjne.

2. Zasady zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności

Zgodnie z obowiązującym art. 10 ust. 1 ustawy o NBP, Prezesa NBP w czasie jego nieobecności zastępuje wiceprezes NBP – pierwszy zastępca Prezesa NBP. Proponuje się poszerzenie formuły zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności w taki sposób, aby w razie nieobecności zarówno Prezesa, jak i wiceprezesa NBP – pierwszego zastępcy Prezesa NBP, zastępstwo Prezesa NBP sprawował wiceprezes NBP.

3. Kadencyjność członków RPP

W obecnym stanie prawnym członek Rady Polityki Pieniężnej wybierany jest na jedną sześcioletnią kadencję, bez możliwości jej przedłużenia (art. 13 ust. 2 ustawy o NBP). Proponuje się wprowadzenie możliwości sprawowania tej funkcji przez dwie kadencje. Celem zmiany jest zachowanie stabilności w składzie Rady, co jednocześnie zwiększać będzie stabilność podejmowanych decyzji, wpływających na sposób prowadzenia polityki monetarnej Polski.

4. Doprecyzowanie ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o NBP, w okresie kadencji członek Rady nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) – dopuszczalna jest działalność w organizacjach międzynarodowych. Nie przewidziano jednak możliwości odwołania członków Rady w przypadku naruszenia ww. zakazu. W związku z tym proponuje się wprowadzenie takiej sankcji.

Zgodnie natomiast z art. 18 ustawy o NBP, członek Zarządu NBP nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską. Proponuje się wobec tego uregulowanie kwestii aktywności członków Zarządu NBP w ciałach kolegialnych działających poza bankiem centralnym. Członek Zarządu NBP będzie mógł reprezentować NBP w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa, a za zgodą Prezesa NBP – także w organizacjach międzynarodowych.

5. Kompetencje RPP i Zarządu NBP dotyczące sporządzania rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz opracowywania okresowych informacji o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP

Organem odpowiadającym za sporządzenie sprawozdania finansowego NBP jest Zarząd NBP. Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 5 ustawy o NBP, Rada Polityki Pieniężnej przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP. Sprawozdanie to podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez Radę, natomiast decyzję w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego NBP podejmuje Rada Ministrów.

Istniejąca formuła przyjmowania sprawozdania przez Radę nie jest jasna, np. co do skutków ewentualnej odmowy przyjęcia sprawozdania. Jest ona także wadliwa merytorycznie, jako że sprawozdaniem objęte są kwestie w istocie niezwiązane z należącą do Rady problematyką polityki pieniężnej, chociaż Rada przyjmuje to sprawozdanie "kierując się założeniami polityki pieniężnej". Także skutek w postaci obowiązku odprowadzenia do budżetu państwa części rocznego zysku NBP powiązany jest z zatwierdzeniem sprawozdania finansowego przez Radę Ministrów, a nie z jego przyjęciem przez Radę. Dlatego też proponuje się rezygnację z przyjmowania przez Radę Polityki Pieniężnej rocznego sprawozdania finansowego NBP, przy jednoczesnym nałożeniu na Zarząd NBP obowiązku przedkładania tego sprawozdania do wiadomości Rady.

Warto również zauważyć, że przedstawianie prognozy bilansu płatniczego zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o NBP było uzasadnione do 12 kwietnia 2000 r., czyli w okresie, w którym obowiązywały sztywne zasady kształtowania kursu złotego do walut obcych. Obecnie, wobec płynnego kursu złotego, nie znajduje to już uzasadnienia merytorycznego. W związku z powyższym, proponuje się zniesienie obowiązku przygotowywania prognozy bilansu płatniczego.

Okresowa informacja o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP jest jednym z dokumentów, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o NBP – zgodnie z pkt 3 Prezes NBP w imieniu Rady opracowuje okresowe informacje o wpłatach (wypłatach) z zysku. W przeciwieństwie do pozostałych dokumentów, nie wskazano adresata tej informacji, ani też nie określono (wprost), z jaką częstotliwością ma być ona opracowywana.

Termin „wpłaty (wypłaty) z zysku” użyty w art. 23 ust. 1 pkt 3 na gruncie ustawy o NBP należy odnosić wyłącznie do zysku NBP. O takim bowiem zysku mowa jest w innych przepisach tej ustawy: w art. 62 ust. 1 („fundusz rezerwowy jest tworzony z odpisów z zysku NBP”) i w art. 69 ust. 4 („część rocznego zysku NBP (wpłata z zysku NBP) podlega odprowadzeniu do budżetu państwa”).

Ponadto w art. 68 w ust. 1 pkt 2 i ust. 3, w kontekście sprawozdania finansowego NBP, mowa jest o „rachunku zysków i strat”. Wpłata z zysku NBP dokonywana jest jednorazowo, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP, tj. raz w ciągu roku sprawozdawczego (obrotowego), którym jest rok kalendarzowy (art. 68 ust. 2). Tym samym okresowość informacji o wpłatach z zysku NBP można także odnieść do roku kalendarzowego. Wpłaty z zysku NBP stanowią dochód budżetu państwa zgodnie z art. 111 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885). Wpłata z zysku NBP, obejmująca część rocznego zysku NBP, podlega odprowadzeniu do budżetu państwa w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP (art. 69 ust. 4 ustawy o NBP).

W związku z powyższym sporządzenie dokumentu mającego stanowić okresową informację o wpłatach z zysku NBP należy uznać za zbędne.

6. Prawa i obowiązki pracowników NBP

Zgodnie z art. 11 ust. 1 zdanie drugie ustawy o NBP, prawa i obowiązki pracowników NBP określa Kodeks pracy i pragmatyka służbowa określona odrębną ustawą. Pragmatyka taka nie została jednak nigdy wprowadzona, a dotychczasowe doświadczenia wskazują, że potrzeba taka w istocie nie zachodzi. Dlatego zakłada się rezygnację z tworzenia pragmatyki służbowej dla pracowników NBP.

Niemniej, stan prawny, w którym w zasadzie nie ma żadnych przepisów szczególnych regulujących prawa i obowiązki pracowników NBP, ocenić należy jako niezadowolający. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie minimalnych wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników NBP, dalej idących w odniesieniu do pracowników zatrudnianych na stanowiskach kierowniczych i doradców Prezesa NBP, przy czym wymagania te powinny odpowiadać standardom wyznaczonym dla ww. podmiotów sfery publicznej, nie ma bowiem uzasadnienia, aby pracownikom NBP, jako centralnego banku państwa, stawiane były wymagania niższe. Ponadto proponuje się ustawowe określenie podstawowych obowiązków pracowniczych pracowników NBP. Uregulowanie tych dwóch grup zagadnień w ustawie o NBP uzasadnia bowiem potrzeba zapewnienia właściwej jakości kadr banku centralnego państwa, co jest zgodne z przyjmowanymi współcześnie w tym zakresie standardami w podmiotach sfery publicznej, w szczególności w urzędach administracji publicznej.²⁾

Zakłada się również przyznanie Prezesowi NBP uprawnienia do określenia, w drodze zarządzenia, zasad etyki pracowników NBP. Zasady zostały przez Prezesa NBP określone i obowiązują jako tzw. samoistne zasady etyki, natomiast zmiana ich statusu poprzez stworzenie w ustawie o NBP odpowiedniej podstawy prawnej do ich wydania ułatwi zastosowanie odpowiednich sankcji wobec pracowników, którzy dopuścili się ich naruszenia.

Korelatem powyższych regulacji powinny być szczególne wobec Kodeksu pracy przepisy dotyczące wygaśnięcia i rozwiązania stosunku pracy pracownika NBP. Przepisy te powinny wskazywać przede wszystkim przesłanki wygaśnięcia stosunku pracy (w tym prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe) oraz przesłanki obligatoryjnego rozwiązania stosunku pracy (w tym utrata nieposzlakowanej opinii) i fakultatywnego rozwiązania stosunku pracy (w tym ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracownika NBP, jeżeli wina pracownika jest oczywista oraz popełnienie przez pracownika NBP w czasie trwania stosunku pracy przestępstwa, które uniemożliwia dalsze zatrudnienie, jeżeli przestępstwo jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem).

7. Uregulowanie kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom

Zgodnie z art. 79¹ nieobowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 22, z późn. zm.³⁾⁴⁾, NBP został zobowiązany do przekazania innym bankom na warunkach uzgodnionych z tymi bankami w terminie do dnia 30 czerwca 1992 r. prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności. We wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym Spółką Akcyjną (PBI S.A.) „Porozumienie w sprawie przekazania prowadzenia rachunków bankowych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności, wniesienia wkładów

²⁾ Por. ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1706, z 2011 r. Nr 82, poz. 451, Nr 185, poz. 1092 i Nr 201, poz. 1183, oraz z 2012 r. poz. 1544).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 74, poz. 439 oraz z 1992 r. Nr 20, poz. 78 i Nr 40, poz. 221.

⁴⁾ Przepis dodany przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1992 r.

niepieniężnych oraz przejścia pracowników z NBP do PBI S.A.”. Realizacja tego porozumienia polegała między innymi na zawiadomianiu właścicieli rachunków o fakcie zmiany strony umowy rachunku bankowego – aby przejęcie rachunków mogło odbyć się zgodnie z art. 519–526 Kodeksu cywilnego, do przejęcia rachunków przez PBI S.A. niezbędna była zgoda ich posiadaczy (wierzycieli), wyrażona na piśmie. Części klientom nie udało się jednak doręczyć skutecznie takiego zawiadomienia. W związku z tym NBP upoważnił PBI S.A. do prowadzenia i obsługi – w imieniu NBP – tych rachunków bankowych. Takie działanie uwzględniało zmiany dokonujące się w strukturze organizacyjnej oddziałów NBP, w tym likwidację części z nich, związane z wcześniejszym ustawowym ograniczeniem kategorii podmiotów, które mogą posiadać rachunki bankowe w NBP. PBI S.A., a potem jego następcą prawny Kredyt Bank S.A., w latach 1993–1999 podejmował próby dokonania w imieniu NBP wypowiedzenia umów ww. rachunków w celu ich przejęcia lub likwidacji, jednakże działania te nie przyniosły zadowalających rezultatów. Niemożność doręczenia pism posiadaczom rachunków, a co za tym idzie brak dowodu doręczenia, wiązała się z brakiem aktualnych adresów klientów lub nieodebraniem przez nich pism. W 2000 r. podjęto kolejną próbę, która dotyczyła pilotażowo 50 umów rachunku bankowego. Polegała ona na tym, że umowy te wypowiedziano, a następnie, po upływie okresu wypowiedzenia, nieodebrane środki pieniężne przekazywano do depozytu sądowego. Tą drogą udało się zlikwidować 15 rachunków, a więc mniej niż 1/3 rachunków, których dotyczyła ta próba. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kredyt Bank S.A., w listopadzie 2012 r. problem dotyczył ponad 11 tys. rachunków, na których znajduje się ok. 4 mln zł.

Podjęte dotychczas próby okazały się zatem nieskuteczne i wskazują na potrzebę ustawowego rozwiązania omawianego problemu. Dlatego proponuje się sformułowanie przepisów, które wskazywałyby konkretną datę zamknięcia ww. rachunków, będącą jednocześnie dniem rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń. Planowane zamknięcie rachunków byłoby poprzedzone dwukrotnym ogłoszeniem o zbliżającym się terminie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.

Należy podkreślić, że NBP jako członek Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest przede wszystkim „bankiem banków”, a jego działalność nie może polegać na prowadzeniu rachunków ludności, których prowadzenie należy do właściwości banków komercyjnych. Ponadto NBP nie może prowadzić rachunków, których prowadzenia miał zaprzestać zgodnie z ww. przepisami.

Nie można uznać za właściwą sytuacji, w której jedna ze stron, czyli NBP, pomimo ciężącego na niej obowiązku ustawowego, nie może zakończyć stosunku prawnego bez współdziałania drugiej strony (posiadacza rachunku). Przywołać można w tym miejscu przepis art. 365¹ Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym zobowiązanie bezterminowe o charakterze ciągłym wygasa po wypowiedzeniu przez dłużnika lub wierzyciela z zachowaniem terminów umownych, ustawowych lub zwyczajowych, a w razie braku takich terminów niezwłocznie po wypowiedzeniu. Jego *ratio legis* polega na wyraźnym przesądzeniu przez ustawodawcę, że zobowiązania nie mogą zobowiązywać stron „wieczyście”. Stanowi to dowód na to, że ustawodawca negatywnie ocenił sytuację, w której jedna ze stron skazana jest na bezterminowe (*ad infinitum*) związanie z inną stroną umową.⁵⁾

⁵⁾ Przepis, znany już prawu przedwojennemu (art. 272 Kodeksu zobowiązań z 1933 r.), został przywrócony do polskiego porządku prawnego z dniem 10 lipca 2001 r. – art. 26 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733).

8. Zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości

Zgodnie z art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy o NBP, Prezes NBP ustala, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości przez banki i te przedsiębiorstwa. Proponuje się rezygnację z ww. rozwiązania, przy czym zmiana ta będzie miała charakter formalny, ponieważ stosownie do obowiązujących regulacji konstytucyjnych dotyczących źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 Konstytucji), Prezes NBP ani żaden z organów NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym.

Natomiast, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.⁶⁾), minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określa, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, uwzględniając konieczność zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa chronionych wartości pieniężnych. Upoważnienie to zgodne jest z ww. regulacjami konstytucyjnymi – wskazują ministra jako organ właściwy do wydania aktu wykonawczego, zawierającego przepisy powszechnie obowiązujące (adresatem tego aktu nie są wyłącznie banki).⁷⁾ Omawiane upoważnienie zostało wykonane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 166, poz. 1128 i z 2012 r. poz. 1262).

9. Pozostałe proponowane regulacje

Wymagają uregulowania kwestie związane z przekazaniem NBP uprawnień do sprawdzania rzetelności danych przekazywanych do banku centralnego. Zwiększenie uprawnień NBP w tym zakresie, poprzez możliwość żądania wyjaśnień i dokumentów potwierdzających poprawność danych przekazanych na podstawie art. 23 ust 2–4 ustawy o NBP, powinno przyczynić się do poprawy wiarygodności analiz przeprowadzanych przez NBP, a tym samym prezentowania kompletnego obrazu polskiego systemu finansowego.

Proponuje się odstąpienie od wymogu ogłaszania w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stanowisk zajętych w głosowaniu przez członków Rady Polityki Pieniężnej; obowiązek taki przewiduje art. 16 ust. 4 ustawy o NBP. Jednocześnie nadal stanowiska te byłyby podawane do publicznej wiadomości, z zachowaniem dotychczasowych terminów

Zgodnie z art. 59 ustawy o NBP, bank może inicjować i organizować badania naukowe, jak również prowadzić działalność wydawniczą i promocyjną. Regulacja ta wymaga rozwinięcia, poprzez wprowadzenie niebudzącej wątpliwości podstawy prawnej dla NBP do inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności naukowej, edukacyjnej, wydawniczej i promocyjnej, związanej z celem i zadaniami NBP. W aspekcie wewnętrznym dotyczy to m.in. przyjętej przez NBP misji edukacji ekonomicznej w zakresie problematyki związanej z celem i zadaniami NBP. Ponadto doświadczenie NBP może być wykorzystane do

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 628.

⁷⁾ Jednocześnie warto przypomnieć, że ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740) w art. 53 przewidywała uchylenie przepisu upoważniającego do określenia tej materii przez Prezesa NBP w drodze zarządzenia, zawartego nieobowiązującej ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (art. 52 pkt 3 i 4).

udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, bankami komercyjnymi i innymi instytucjami finansowymi. Ponieważ aktywność taka wiąże się z ponoszeniem kosztów, istotne jest jasne i niebudzące wątpliwości rozstrzygnięcie, że wydatki te NBP będzie pokrywać ze środków własnych.

IV. Proponowane zmiany w innych ustawach

1. Zmiany w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (art. 129) przewidują ograniczenia w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą. Podjęcie lub kontynuowanie takiego zatrudnienia warunkowane jest uzyskaniem zgody rektora, zaś niedopełnienie tego wymogu stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy. Jednocześnie przewidziane zostały wyłączenia spod ww. zakazu pozwalające na podejmowanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w określonych instytucjach (niezależnie od liczby etatów) bez konieczności uzyskiwania zgody rektora. Omawiane regulacje mają odpowiednie zastosowanie do uczelni niepublicznej, jeżeli statut tej uczelni nie stanowi inaczej. Rodzaj i charakter dopuszczalnych wyjątków od ww. zakazu wskazuje, że jego *ratio legis* jest umożliwienie rektorom uczelni stanowiących podstawowe miejsca pracy nauczycieli akademickich, wpływu na podejmowanie przez wykładowców dodatkowej działalności dydaktycznej, w ramach stosunku pracy na innych uczelniach lub w instytucjach naukowych, w obszarze konkurencyjnym dla uczelni macierzystej.

NBP jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zadania, przede wszystkim o charakterze ekonomicznym, gospodarczym i finansowym, są określone w Konstytucji RP i ustawach. Cele i zasady aktywności Narodowego Banku Polskiego, zarówno w obszarze naukowym, jak i edukacyjnym, nie stanowią działalności konkurencyjnej w stosunku do uczelni wyższych. Wobec braku elementu konkurencyjności pracy nauczyciela akademickiego w NBP w stosunku do jego zatrudnienia podstawowego, brak jest również uzasadnienia dla dokonywania przez uczelnię oceny jego zatrudnienia w NBP w kontekście ewentualnego uszczerbku dla uczelni wyższej. Tym samym uzasadnione jest objęcie dodatkowego zatrudnienia w NBP wyłączeniem spod omawianego zakazu.

2. Zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi.

Proponuje się stworzenie możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych przez NBP także poza operacjami rynku otwartego.

Zgodnie z art. 48 pkt 3 ustawy o NBP⁸⁾, bank może organizować obrót papierami wartościowymi, których jest emitentem, oraz papierami wartościowymi emitowanymi albo poręczanymi lub gwarantowanymi przez Skarb Państwa. W związku z tym celowe jest dokonanie zmian, które pozwolą, aby przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji oraz rejestracji papierów wartościowych dotyczyły wszystkich papierów wartościowych, o których mowa w art. 48 pkt 3 ustawy o NBP.

⁸⁾ Przepis w brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz ustawy o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 143, poz. 1164), obowiązującym od dnia 3 września 2009 r.

V. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt założeń zostanie przekazany do zaopiniowania Narodowemu Bankowi Polskiemu, Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, a ponadto organizacjom związanym z rynkiem finansowym (Związek Banków Polskich i Krajowy Związek Banków Spółdzielczych), związkom zawodowym i organizacjom zrzeszającym pracodawców (m.in. Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan i Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce).